

Literatura

Bláha, J. 1975: Předběžná zpráva o výsledcích archeologického výzkumu na staveništi obchodního domu Prior v Olomouci v roce 1973. *Archeologické rozhledy* XXVII(3), 283–285.

Bláha, J. 1980: Archeologické poznámky ke středověké architektuře v okolí chrámu sv. Mořice v Olomouci. *Historická Olomouc a její současné problémy* 3, 15–17.

Summary

Rescue excavation in the vicinity of the Church of St Maurice in Olomouc (Olomouc District) was conducted in April and May 2022. The acquired archaeological finds relate to the use of the space around the church as a cemetery. These include human bones in the secondary positions, ornaments, clothing fragments and small sacramentals such as crosses or medallions (Fig. 55). Remains of walls associated with the cemetery were also excavated (Fig. 56), along with remnants of medieval refuse layers providing evidence of courtyards (finds of leather, wood, textiles; Fig. 57).

Jakub Novák

Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)

Slavonín; Ul. Durychova, parc. č. 556/1.

Novověk. Cesta. Skupina/sít sond. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK -1124001.6, 548342.41

V červnu 2022 proběhl archeologický výzkum na stavbě rodného domu na parcele č. 556/1. Stavba byla umístěna ve vytěženém prostoru staré cihelny, který byl posléze využit jako sad. Základové pasy zachytily průběh úvozové cesty vyplněné zlomky cihel.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

A course of a modern-period road filled with brick fragments was documented during the construction of a family house in Olomouc (Slavonín cadastral area, Olomouc District).

Marek Kalábek

Olomučany (okr. Blansko)

Polom, parc. č. 1266.

Novověk. Milířiště. Sonda. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84: 49.3394861N, 16.6828722E

V rámci povrchového průzkumu lesů severovýchodně od Olomučan byla identifikována zvýšená koncentrace objektů interpretovaných jako milířiště. Milířiště č. 121 se nachází v nadmořské výšce 446 m a má oválný tvar o rozměrech přibližně 12 m (po vrstevnici) × 10 m (po spádnicí). Plošina byla vytvořena přímo v sousedství úvozových cest, přičemž jeden ze svazků prochází přímo pod spodní hranou objektu. Nejblíže vodní zdroj je dostupný v širokém a hlubokém údolí potoka ve vzdálenosti 62 m od středu plošiny. Sklon svahu, do kterého byl milíř zahlouben, dosahuje hodnoty 9°. Výzkumná sonda byla

vedena přibližně ze středu uhlířské plošiny až za hranu objektu. Její šířka činila 0,5 m a délka 8,7 m. Zvrstvení srovnané plošiny bylo poměrně jednoduché, pod tenkou humusovou lesní vrstvou se nacházela černá kyprá vrstva s vysokým obsahem uhlíků a mocností až 30 cm. Komplikovanější stratigrafii bylo možné zaznamenat při samém okraji plošiny, kde se za upravenou hranou hromadily vrstvy obsahující uhlíky v koncentraci od 30 % do 70 % z celkového objemu vrstvy. Z vrstev bohatých na fragmenty uhlíků bylo odebráno reprezentativní množství vzorků, které byly dále analyzovány a datovány. Radiokarbonové datování uhlíků ukázalo široký interval kalibrovaného stáří 1666–1950 AD. Nejmladší dendrochronologicky datované vzorky pocházejí ze dřevin smýcených po roce 1807. Během výzkumu se nepodařilo objevit žádné movité archeologické nálezy. Doprovodný průzkum detektorem kovů v okolí milířiště rovněž neodhalil žádný artefakt, který by bylo možné klást do souvislosti s pálením dřevěného uhlí (Novák 2022, 205–215; Rybníček, Kolář 2022, 29, 33–35).

Literatura

Novák, J. 2022: Milířiště u Klepačova na Blanensku – výsledky archeologické terénní prospekce. Příspěvek k metodice výzkumu jednoho druhu archeologických památek. *Vlastivědný věstník moravský* LXXIV(3–4), 205–215.

Rybníček, M., Kolář, T. 2022: Dendrochronologie. In: K. Sklenář a kol.: *Život v lesích. Kritický katalog k výstavě Život v lesích*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 28–29, 33–35.

Summary

Samples of charcoal were taken during a survey of a charcoal kiln in the cadastral area of Olomučany (Blansko District). The result of radiocarbon dating (C14) provided a calibrated age ranging from 1666 to 1950. The youngest dendrochronologically dated samples come from trees felled after 1807.

Jakub Novák

Olomučany (okr. Blansko)

Polom, parc. č. 1266.

Vrcholný středověk, pozdní středověk. Kanál/náhon. Sonda. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84: 49.3422783N, 16.6854189E

V blízkosti zaniklé středověké vesnice Polom se nachází dlouhá umělá lineární deprese, patrně vodní příkop (kanál), která ústí do jižní části intravilánu. Její délka činí 436 m a šířka až 12,5 m. Vede v přímém jihovýchodním (severozápadním) směru a po 214 m se obloukovitě prohýbá k západu (Černý 1992, 71; Slezák 2001; Merta, Hošek 2007, 37–41). Při ústí vodního příkopu byla položena drobná sonda o šířce 0,5 m a délce 2 m. Pod svrchní, velmi vlhkou hlínou byly identifikovány sedimenty indikující přítomnost stojaté vody. Pod ní následoval jemný štěr s příměsí písku. Během výzkumu byly odebrány dva mikromorfologické vzorky. Oba vykazovaly stopy proměnlivé vlhkosti, přítomnosti stojaté vody a intenzivního vlivu člověka na sedimenty (Bajer et al. 2022, 25).

Literatura

Bajer, A., Kučera, A., Lisá, L., Volánek, J., Vichta, T. 2022: Geoarcheologie a pedologie. In: K. Sklenář a kol.: *Život v lesích. Kritický katalog k výstavě Život v lesích*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 22–25.

Černý, E. 1992: *Výsledky výzkumu zaniklých středověkých osad a jejich plužin*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost Brno.
 Merta, J., Hošek, J. 2007: Železná houba ze zaniklé středověké osady Polom (okr. Blansko). *Archeologia technica* 18, 37–44.
 Slezák, L. 2001: Zaniklá středověká osada Polom. *Archeologia technica* 12, 11–12.

Summary

A long artificial linear depression, likely a water ditch (canal), was discovered near the deserted medieval village of Polom in the cadastral area of Olomučany (Blansko District). A small test pit was dug at its mouth and two micromorphological samples were taken during the excavation, revealing traces of variable moisture, the presence of stagnant water and an intense human impact on the sediments.

Jakub Novák

Opava (k. ú. Opava-Město, okr. Opava)
Rybí trh, Horní náměstí, parc. č. 593, 582/1.

Středověk, novověk. Komunikace. Sonda. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Slezské zemské muzeum, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.9381594N, 17.9005125E; 49.9388344N, 17.9016389E

Z důvodu výměny plynovodu proběhl v roce 2022 záchraný archeologický výzkum v centru Opavy na Rybím trhu. Naproti Matičnímu domu (parc. č. 593) byly v blízkosti konkatedrály Nanebevzetí Panny Marie zjištěny středověké a novověké vrstvy, které obsahovaly soudobý archeologický materiál (keramické fragmenty, kosti, blíže nespecifikované železné předměty, kůže, zbytky dřevěných konstrukcí z výpletu plotů aj.). Na dně sondy byla dokumentována původní dlažba z říčních kamenů, taktéž datovaná do období středověku. Sonda byla místy narušena novověkou kanalizační konstrukcí, předběžně datovanou do přelomu 18. a 19. století. Další středověké vrstvy s keramickým materiálem byly zjištěny u budovy Slezského divadla (parc. č. 582/1).

Literatura

Neuvedeno.

Summary

Medieval layers and a road pavement were discovered in Rybí trh Street and in the area of Horní Square in Opava (Opava District) during the construction of a gas pipeline.

Jiří Juchelka, Tomáš Petr, Ondřej Klápa, David Galia

Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava)
„Kopec“.

Středověk. Místo sběru. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Doposud neodevdáno oprávněné organizaci, záležitost v jednání.

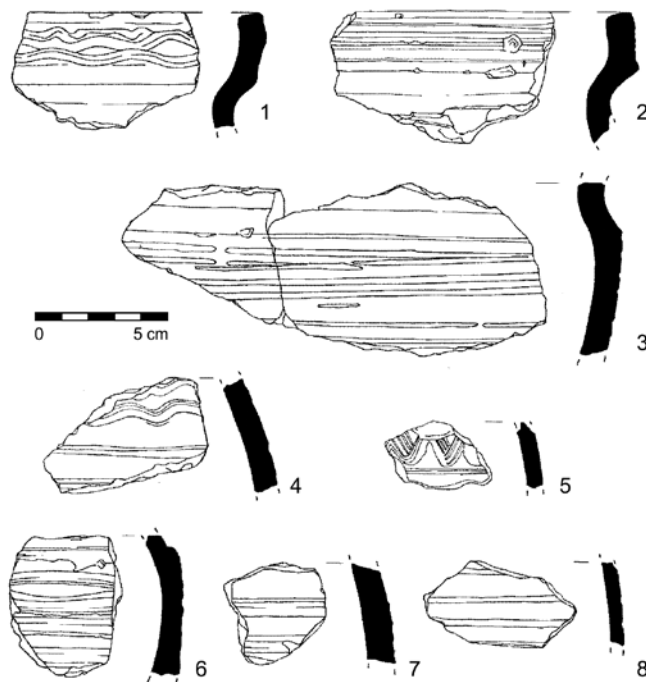
Lokalizace: WGS-84: 49.9786089N, 17.8487611E

Při povrchovém sběru na jaře roku 2022 na polykulturní lokalitě „Kopec“ (viz Motěšický 2023a; 2023b; 2023c; 2023d), v polní trati v severozápadní části katastru obce, byly nalezeny zlomky středověké keramiky. Již v minulosti zde byl nalezen okraj blíže nedatovaného středověkého hrnce (Brachtl 1997, 123). Z letošního průzkumu lokality pochází římsovitý okraj hrnce, zdobený

vlnicemi (obr. 58: 1), který lze klást do 12. století. Ke konci této věku, případně až do 1. poloviny 13. století, můžeme zařadit i druhý římsovitý okraj jiného hrnce (obr. 58: 2), k němuž náleží rovněž torzo výdutě s hustými horizontálními žlábkami až rýhami (obr. 58: 3). V místě hrdla došlo k citelnému poškození, proto není možná rekonstrukce. V době nálezů však ležely zlomky u sebe. V keramickém těstě je značná příměs grafitu. Do 12. století patrně patří i světlý střep, téměř béžových tónů, s velmi kvalitním výpalem. Fragment je zdobený vlnicemi a horizontálními žlábkami (obr. 58: 4). Další zlomky výdutí s horizontálními žlábkami (obr. 58: 6–8) lze pravděpodobně také zařadit do 12. století. Oranžový, značně omšelý střep výdutě zdobený násobnými vlnicemi a jemnými horizontálními žlábkami (obr. 58: 5) můžeme snad také rámcově klást do 12. století, ačkoliv je u něj možné i datování do staršího období.

Literatura

Brachtl, Z. 1997: Vávrovice (okr. Opava). *Přehled výzkumů 1993–1994*, 123–124.
 Motěšický, J. 2023a: Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava). *Přehled výzkumů 64(1)*, 189–190.
 Motěšický, J. 2023b: Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava). *Přehled výzkumů 64(1)*, 212–213.
 Motěšický, J. 2023c: Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava). *Přehled výzkumů 64(1)*, 237.
 Motěšický, J. 2023d: Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava). *Přehled výzkumů 64(1)*, 266.

Obr. 58. Opava, Vávrovice. Středověké keramické nálezy z trati „Kopec“. Kresba H. Pravdová.

Fig. 58. Opava, Vávrovice. Medieval pottery finds from ‘Kopec’ field. Drawing by H. Pravdová.

Summary

In 2022, a surface survey was conducted in the cadastral area of Opava, northwest of the built-up area in ‘Kopec’ field, confirming medieval settlement (Fig. 58).

Jiří Motěšický